

LUONTOSELVITYS SULKAVA, KIINTEISTÖN 768-432-0006-0153 ALUEELLA

Otsikossa mainitulla alueella toteutettiin luontoselvitykseen liittyvä maastokartoitus 27.6.2024. Suunnittelualueen luontoselvityksessä keskityttiin kuvaamaan alueen luonnon yleispiirteitä ja mahdollisia luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita. Tällaisia ovat luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojeltavat luontotyytit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 11§ mukaiset pienvedet sekä muutoin ympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Suunnittelualueen eläin- ja kasvilajien osalta havainnoitiin erityisesti uhanalaiset lajit (luonnonsuojelulaki 46§) sekä erityistä suojelua vaativat lajit (LSL 47§) ja näiden elinympäristöt. Lisäksi tarkasteltiin luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit sekä lintudirektiivin liitteen I lajit ja niiden elinympäristöiksi sopivat alueet. Selvityksessä keskityttiin tarkastelemaan erityisesti lehtoneidonvaippaa, joka on rauhoitettu kasvilaji (luonnonsuojelulaki 42 §).

1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin kuusi hehtaaria ja se on osa kiinteistöstä 768-432-0006-0153. Suunnittelualue on esitetty alla olevassa karttaliitteessä (kuva 1.), jossa suunnittelualue on rajattu punaisella.

Alue rajautuu etelässä tiehen 435, lännessä kiinteistöön 768-432-5-169, jonka alueella toimii puuvarasto sekä sen länsipuolella maa-ainestenottoalue. Idässä alue rajautuu kiinteistöihin 768-406-6-299 ja 768-406-4-67. Etäisyys suunnittelualueen itäreunasta Iijärven Vilkalahteen on alle 300 m. Pohjoisessa suunnittelualue jatkuu kiinteistönä 768-432-5-169. Suunnittelualueen leveys pohjois-etelä suunnassa on noin 200 metriä.

Alue on kauttaaltaan käsiteltyä talousmetsää, jossa on toteutettu avohakkuita ainakin 15-20 vuotta aikaisemmin. Tällä hetkellä suunnittelualue kasvaa nuorta metsää, joka on paikoin varsin tiheää, johtuen siitä, ettei harvennuksia ole tehty joitakin osia lukuun ottamatta. Alueen etelä-lounaisosa on kosteaa soistumaa, johon vesi virtaa suunnittelualueen keskiosan yläköalueelta. Samalla tie numero 435 estää veden virtauksen etelään ja itä- ja länsireunan korkeampi maasto pidättää veden edellä mainittuun painanteeseen.

Suunnittelualueella on useita kallioharjanteita, jotka ovat ohuen sammal-/jäkäläkasvuston peitossa. Merkittävin yksittäinen maastokohta on alueen keskivaiheilla oleva siirtolohkareikko, joka kohoaa muusta maastosta arviolta 8-10 metrin korkeudelle.

Kuva 1. Suunnittelualan rajausta peruskartalla.

2. Kasvillisuus ja luontotyytit

2.1. Suunnittelualan kaakkoiskulma

Suunnittelualan eteläreunassa on kapea noin 10-15 metriä leveä vyöhyke tien 435 reunassa, jossa jossa ylispuuston muodostavat täysikasvuiset rauduskoivut. Aluspuustona ovat n. 25 -vuotta vanhat kuuset ja rauduskoivut. Pensaskerroksessa kasvavat edellä mainittujen puulajien taimet. Lisäksi pensaskerroksessa kasvaa raitaa, pihlajaa sekä männyn taimia.

Kenttäkerros on peitteellinen. Alueen kaakkoiskulmassa metsätyyppeinä vaihtelevat puolukka- ja kanervatyypin kankaan kasvustot, paikoin myös mustikka on valtalajina. Lisäksi alueella kasvaa kieloa, horsmaa, metsäkastikkaa ja metsälauhaa. Merkittävää on metsämaitikan runsaus suunnittelualan kaakkoiskulmassa tien läheisyydessä. Tässä yhteydessä tarkkailtiin myös kirjojerkkoperhosen esiintymistä, koska maitikat toimivat perhosen toukkien kasvualustoina. Havaintoja ko. perhoslajista ei tehty maastotarkastuksen yhteydessä.

Suunnittelualan kaakkoiskulmassa maasto kohoaa kohden kallioharjannetta. Puusto vaihtuu edellä mainitun maantien reunavyöhykkeen jälkeen tiheäksi sekapuutaimikoksi, jossa puuston ikä on noin 15 vuotta. Alueella on toteutettu avohakkuu. Alueen puustossa mänty on lievästi valtalajina (n. 35 %), mutta rauduskoivun osuus on lähes samaa luokkaa. Kuusen osuus on selkeästi alhaisempi. Lisäksi esiintyy raitaa, haavan taimia ja pihlajaa. Kenttäkerros muuttuu aukkoisemmaksi ja kanerva tulee paikoin valtalajiksi lähestyttäessä kallioharjanteen lakea. Muutoin alue on puolukkatyyppin kangasta. Muita lajeja ovat tyypillisesti metsälauha, horsma, oravanmarja, kangasmaitikka ja mustikka. Rinteessä on toteutettu ensiharvennusta, mutta alue on edelleenkin varsin tiheää.

Kallion laella ei ole avokalliota, kallion pinta on seinäsammalen ja vaalean poronjäkälän peittämää. Pohjakerroksen valtasammal on seinäsammal.

Kalliolaen ympärillä on joitakin siirtolohkareita, ei kuitenkaan merkittävän suuria. Lohkareiden pinnoilla kasvaa valkoporonjäkälää, karvejäkälää sekä kytökarhunsammalta.

Kuva 2. Suunnittelualueen kaakkoisosan mäntyvaltaista taimikkoa

2.2. Suunnittelualueen pohjois/itäosa

Siirryttäessä kaakkoisnurkan harjanteelta luoteeseen laskeudutaan painanteeseen, jossa puusto ikä nousee arviolta 25-30 vuoteen. Valtapuustona on aluksi rauduskoivu (peittävyys 55 %), mutta suunnittelualueen pohjoisreunan mänty tulee osittain valtapuuksi. Aluspuuna kasvaa harvakseltaan kuusta. Pensaskerros on tyypillinen, lajeina pihlaja, rauduskoivu, raita ja kuusen taimet. Alue on kauttaaltaan talousmetsää. Maasto on loivasti kumpuilevaa.

Kenttäkerroksessa vuorottelevat valtaleijana kanerva ja notkelmissa puolukka sekä mustikka. Muut kasvilajit ovat samoja kuin edellä kallioharjanteen rinteessä. Kenttäkerros on paikoin aukkoinen ja jonkin verran heinittynyt. Myös sananjalkaa esiintyy.

Kuva 3. Alueella on harvakseltaan siirtolohkareita, jotka eivät kooltaan ole merkittäviä, pois lukien alueen keskiosan louhikkoa (kts. kuvat jäljempänä)

2.3. Kallioharjanne suunnittelualueen keskiosassa

Maisemallisesti suunnittelualueen merkittävin kohde on sen keskellä oleva harjanne ja sinne sijottuva luohikko, johon jääkausi on kerännyt merkittävän määrän suuris, useiden kuutiometrien kokoisia siirtolohkareita. Laella on nähtävissä niin ikään avokalliota. Kyseinen harjanne kohoaa edellä kuvatusta koivikosta kohtalaisen jyrkkänä siten, että suurimmat siirtolohkareet sijoittuvat harjanteen laelle. Myös harjanteen rinteillä on siirtolohkareita, joskin selvästi pienempiä kuin huipulla olevat lohkareet.

Harjanteen rinteessä puusto on harvaa, pääasiassa 25-30 vuotiasta rauduskoivua ja kuusta. Harjanteen laelle on jätetty hoikkia, riukumaisia ja kitukasvuisia mäntyjä. Harjanteen laella on muutama täysikasvuinen rauduskoivu, joitakin kuusia ja kaksi keloä, joista toisessa on

palokärjen hakkaamia koloja koko rungon pituudelta. Rinteessä on nähtävissä maapuita sekä pötkelöitä yli kymmenen kappaletta.

Kuva 4. Suunnittelualan pohjoisosan nuorta rauduskoivikkoa

Harjanteen rinteessä kenttäkerroksessa valtalajeina vuorottelevat kanerva, puolukka ja mustikka. Metsätyyppi on kuivaa kangasta. Kenttäkerros on aukkoisin.

Harjanteen rinteiden ja laen kalliopaljastumien ja siirtolohkareiden pinnoilla kasvavat karvejäkälää, kytökarhunsammalta ja poronjäkälistä vaalea- ja harmaaporonjäkälät. Myös palleroporonjäkälää havaittiin vähäisiä määriä. Rinteessä kasvaa harvakseltaan isohirvenjäkälää sekä notkopainanteissa kangasrahkasammalta. Myös naavaa kasvaa harjanteen rinteiden ja laen kuusten oksistossa.

Kyseistä harjanteen lakiosaa voidaan pitää metsälain 10 §:n mukaisena kohteena.

Kuva 5. Suunnittelualueen keskellä sijaitsevan louhikkoisen rinteän pohjoisrinne. Puusto on rinteessä koivuvaltaista, seassa hieman kuusta. Rinteessä on nähtävissä pienehköjä siirtolohkareita.

Kuva 6. Harjanteen laen kalliopaljastumia sekä siirtolohkareita. Laen puusto muodostuu kitukasvuisista männyistä.

Kuva 7-8. Harjanteella olevia keloja.

2.4. Harjanteen pohjoisosan ja tien 435 välinen alue

Harjanteen pohjoisrinne laskeutuu paikoin suhteellisen jyrkkänä soistumaan joka rajautuu etelässä maantiehen 435 ja jatkuu tien eteläpuolella kapeana soistuneena alueena kohti kaakkoa. Suunnittelualan soistuma saanee vetensä yllä kuvatusta harjanteesta. Veden

virtaussuunta näyttäisi olevan kohden kaakkoa, joskin yllä mainitulla tiellä on oletettavasti vaikutusta veden virtaukseen.

Tien ja harjanteen väliin jäävä soistunut alue on räseikköinen ja puustoltaan samanlaista kuin suunnittelualueen kaakkoiskulmassa kuvattu puusto, joskin rauduskoivun osuus puustossa on suurempi. Myös tämä alue on hakattu arviolta noin 15 vuotta aiemmin. Kenttäkerroksen kuivemmissä mättäiköissä kasvaa lillukkaa, sananjalkaa, mustikkaa, metsäkastikkaa, kieloa sekä metsälauhaa. Kosteissa painanteissa kasvaa jokapaikansaraa ja metsäkortetta. Lähestyttäessä tietä maa pohja on selkeästi kuivempaa, mäntyvaltaista taimikkoa.

3. Eläimistö

Lintujen pesimäaika alkoi maastokäynnin yhteydessä olla lopuillaan. Havaittuja lajeja olivat teeri (naaras), mustarastas, peippo ja metsäkirvinen.

Nisäkkäishavaintoja ei tehty, tosin alueella havaittiin hirvituhoja jossakin määrin.

4. Uhanalaiset lajit

Uhanalaisista kasvilajeista ei tehty havaintoja, ei myöskään uhanalaisista eläinlajeista tai niiden liikkumisesta alueella. Periaatteessa suunnittelualueen kaakkoiskulman maitikkakasvustot voivat tarjota elinalueen kirjojerkkoperhosille tai niiden toukille. Havaintoja ei kuitenkaan tehty.

5. Johtopäätökset

Kasvillisuutensa ja luontotyyppiensä perusteella alue on tavanomaista, käsiteltyä talousmetsää. Kasvilajisto on hyvin tavanomaista. Poikkeuksen edellä kuvatusta muodostaa suunnittelualueen keskellä oleva kallioinen harjanne, joka maisemallisesti muusta alueesta poikkeava. Aluetta voidaan pitää kalliopaljastumien ja merkittävän suurten siirtolohkareiden perusteella metsälain 10 §:n mukaisena kohteena. Myös sen kasvillisuus on tavanomaista, mutta alueella on niin maapuita kuin pötkelöitä ha vielä pystyssä olevia honkia.

Alueella ei tehty havaintoja pienvesistöistä, tihkupinnoista tai lähteistä. Alueella ei myöskään tehty havaintoja uhanalaisista lajeista tai niiden liikkumisesta alueella. Kohteessa ei tehty havaintoja biotoopeista, jotka soveltuisivat liito-oravan pesimä- tai syönnösalueiksi.

Luumäellä 17.7.2024

JS-Enviro Oy

Juha Saajoranta